

JAKOŚĆ ŻYCIA W POLSCE

EDYCJA 2016

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Opracowanie publikacji:

Główny Urząd Statystyczny
Departament Badań Społecznych i Warunków Życia
Departament Analiz i Opracowań Zbiorczych

Opracowanie zestawu wskaźników jakości życia:

Zespół ds. jakości życia pod kierunkiem Anny Bieńkuńskiej

Autorzy opracowania:

Marta Bendowska, Anna Bieńkuńska, Paweł Luty, Karol Sobestjański, Joanna Wójcik

Skład komputerowy:

Paweł Luty

Druk:

Zakład Wydawnictw Statystycznych

Publikacja dostępna na:

<http://www.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

Zdjęcia:

FOTOLIA

JAKOŚĆ ŻYCIA W POLSCE

EDYCJA 2016

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

**MATERIALNE
WARUNKI
ŻYCIA**

**SUBIEKTYWNY
DOBROBYT**

**GŁÓWNY
RODZAJ
AKTYWNOŚCI,
PRACA**

ZDROWIE

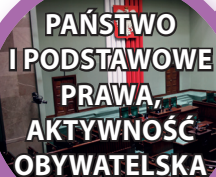
**JAKOŚĆ
ŻYCIA**

**JAKOŚĆ
ŚRODOWISKA
W MIEJSCU
ZAMIESZKANIA**

EDUKACJA

**PAŃSTWO
I PODSTAWOWE
PRAWA
AKTYWNOŚĆ
OBYWATELSKA**

**BEZPIECZEŃSTWO
EKONOMICZNE
I FIZYCZNE**

**CZAS WOLNY
I RELACJE
SPOŁĘCZNE**

WSTĘP

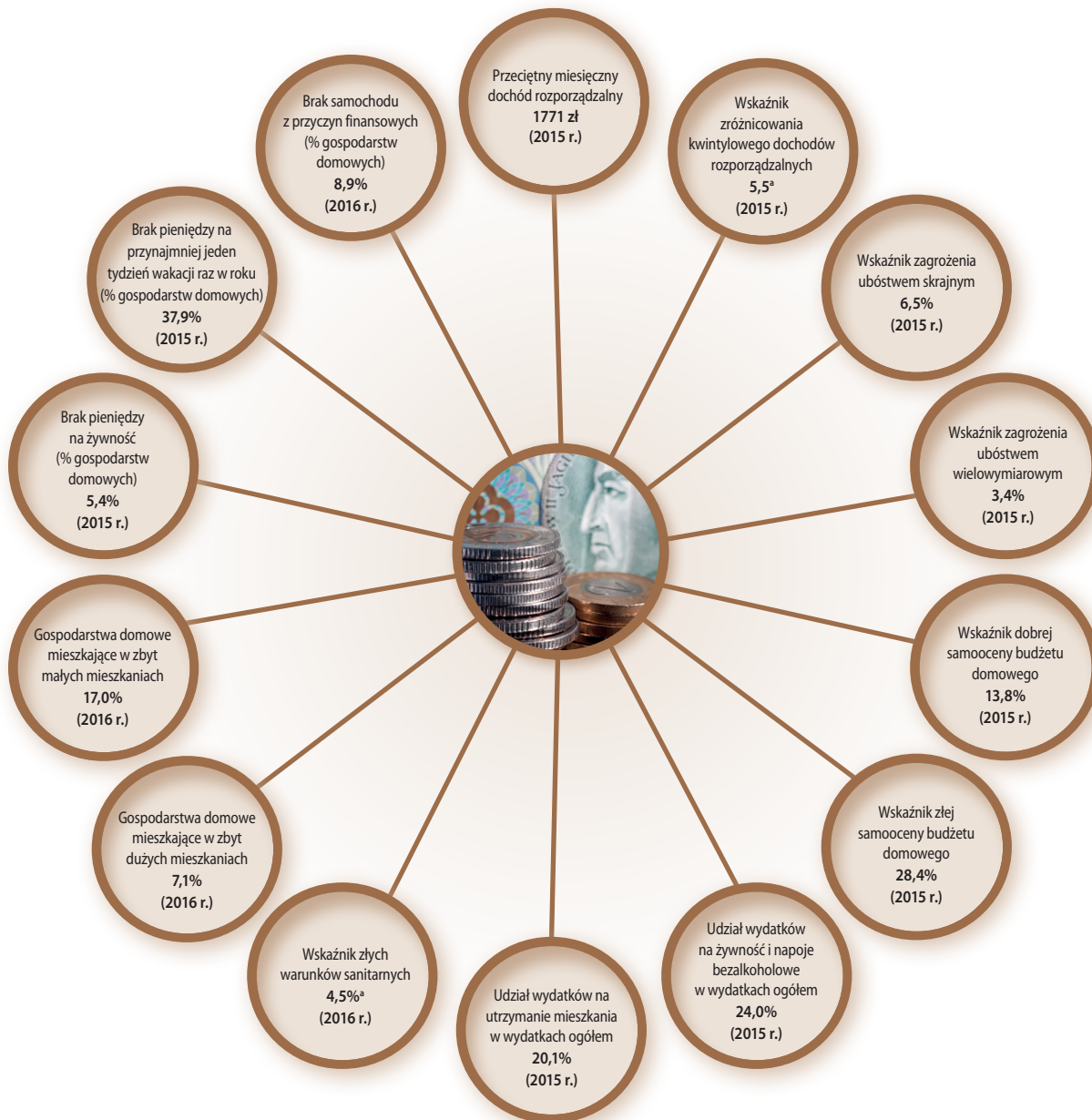
Główny Urząd Statystyczny od lat publikuje w różnej formie bogaty zakres informacji pozwalających na wnikliwe analizy poszczególnych aspektów jakości życia. W niniejszej, trzeciej edycji opracowania "Jakość życia w Polsce" prezentujemy Państwu zaktualizowany zestaw podstawowych wskaźników umożliwiających ocenę ważnych obszarów jakości życia. Przyjęto założenie, że wskaźniki podstawowe odnoszą się do osób lub gospodarstw domowych i obejmują zarówno mierniki o charakterze obiektywnym, jak i subiektywnym. Oba rodzaje wskaźników należy traktować jako komplementarne.

Przyjęta przez GUS koncepcja pomiaru jakości życia nawiązuje zarówno do zaleceń międzynarodowych, jak i do bogatej tradycji polskich badań w tym zakresie. Zgodnie z tą koncepcją, statystyczny pomiar jakości życia uwzględnia wieloaspektowy charakter tego pojęcia. W założeniu pomiar ten obejmuje nie tylko całokształt obiektywnych warunków, w jakich człowiek żyje, ale także odczuwaną przez poszczególne osoby subiektywną jakość życia, określaną także terminem dobrobytu subiektywnego.

W ramach szeroko rozumianych warunków życia brane są pod uwagę m.in. takie obszary tematyczne (zwane inaczej domenami) jak: materialne warunki życia, zdrowie, edukacja, aktywność ekonomiczna, czas wolny i relacje społeczne, osobiste bezpieczeństwo, jakość państwa i podstawowe prawa, a także jakość środowiska naturalnego w miejscu zamieszkania. Pomiar dobrobytu subiektywnego obejmuje natomiast postrzeganą jakość życia, tzn. satysfakcję, jaką ludzie czerpią z różnych jego aspektów oraz z życia jako całości, a także elementy dotyczące odczuwanych stanów emocjonalnych oraz systemu wartości.

Większość spośród prezentowanych wskaźników jakości życia jest obliczana co roku. W niektórych przypadkach – ze względów merytorycznych (np. niewielka zmienność zjawiska w krótkim czasie) lub ze względu na częstotliwość zbierania informacji – wskaźniki obliczane są w odstępach kilkuletnich.

W niniejszej edycji opracowania prezentowane są najbardziej aktualnie dane odnoszące się głównie do lat 2015-2016. Wskaźniki obliczone na podstawie Europejskiego badania dochodów i warunków życia (EU-SILC) oraz Badania pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym (PNZ) mają charakter danych wstępnych.

^a Ze względu metodologicznych dane prezentowane w niniejszej edycji foldera nie są porównywalne z danymi publikowanymi we wcześniejszych wersjach opracowania.

NAZWA WSKAŹNIKA	DEFINICJA	ŹRÓDŁO
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny	Dochód rozporządzalny jest sumą bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł pomniejszoną o zaliczki na podatek dochodowy oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi dochody pieniężne i niepieniężne, w tym spożycie naturalne oraz towary i usługi otrzymane nieodpłatnie. Wskaźnik prezentowany jest w przeliczeniu na jednostkę ekwiwalentną z zastosowaniem oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Skale ekwiwalentności pozwalają na porównanie gospodarstw domowych o różnym składzie demograficznym (ze względu na liczbę osób i ich wiek).	Badanie budżetów gospodarstw domowych
Wskaźnik zróżnicowania kwintylowego dochodów rozporządzalnych	Stosunek sumy dochodów uzyskanych przez 20% osób o najwyższym poziomie dochodów (tj. V kwintyl) do sumy dochodów uzyskanych przez 20% osób o najniższym poziomie dochodów (tj. I kwintyl). Wskaźnik obliczany jest na podstawie dochodów ekwiwalentnych gospodarstw domowych z uwzględnieniem oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.	Badanie budżetów gospodarstw domowych
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym	Odsetek osób w gospodarstwach domowych, w których poziom wydatków (obejmujących również wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od przyjętej granicy ubóstwa skrajnego (minimum egzystencji). Minimum egzystencji obliczane jest przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (IPISS). Uwzględnia ono jedynie te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, a konsumpcja niższa od tego poziomu prowadzi do biologicznego wyniszczenia.	Badanie budżetów gospodarstw domowych
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem wielowymiarowym	Odsetek gospodarstw domowych dotkniętych jednocześnie trzema formami ubóstwa: ubóstwem dochodowym, ubóstwem warunków życia i ubóstwem braku równowagi budżetowej.	Badanie spójności społecznej
Wskaźnik dobrej samooceny budżetu domowego	Odsetek gospodarstw domowych, którym pieniądze starcza na wiele bez specjalnego oszczędzania lub które mogą pozwolić sobie na pewien luksus.	Badanie budżetów gospodarstw domowych
Wskaźnik złej samooceny budżetu domowego	Odsetek gospodarstw domowych, które na co dzień bardzo oszczędnie gospodarują pieniędzmi lub którym pieniędzy nie starcza na zaspokojenie podstawowych potrzeb.	Badanie budżetów gospodarstw domowych
Udział wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe w wydatkach ogółem	Procentowy udział wydatków gospodarstwa domowego przeznaczonych na żywność i napoje bezalkoholowe w wydatkach ogółem (obejmujących również wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego).	Badanie budżetów gospodarstw domowych
Udział wydatków na utrzymanie mieszkania w wydatkach ogółem	Procentowy udział wydatków gospodarstwa domowego przeznaczonych na użytkowanie mieszkania i nośniki energii w wydatkach ogółem (obejmujących również wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego).	Badanie budżetów gospodarstw domowych
Wskaźnik złych warunków sanitarnych	Odsetek gospodarstw domowych, które nie posiadają w mieszkaniu ciepłej bieżącej wody lub ustępu splukiwanego bieżącą wodą lub łazienki z wanną/prysznicem.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Gospodarstwa domowe mieszkające w zbyt dużych mieszkaniach	Odsetek gospodarstw domowych, które określają swoje mieszkanie jako zbyt duże w stosunku do swoich potrzeb.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Gospodarstwa domowe mieszkające w zbyt małych mieszkaniach	Odsetek gospodarstw domowych, które określają swoje mieszkanie jako zbyt małe w stosunku do swoich potrzeb.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Brak pieniędzy na żywność (% gospodarstw domowych)	Odsetek gospodarstw domowych, w których – z powodów finansowych – nie wszystkie osoby dorosłe mogły pozwolić sobie na jedzenie mięsa, drobiu, ryb lub wegetariańskich odpowiedników oraz świeżych owoców i warzyw co drugi dzień.	Badanie spójności społecznej
Brak pieniędzy na przynajmniej jeden tydzień wakacji raz w roku (% gospodarstw domowych)	Odsetek gospodarstw domowych, w których – z powodów finansowych – nie wszystkie osoby dorosłe mogły sobie pozwolić na przynajmniej jeden tydzień wakacji (wyjazd poza miejsce zamieszkania niezależnie od pory roku) raz w roku.	Badanie spójności społecznej
Brak samochodu z przyczyn finansowych (% gospodarstw domowych)	Odsetek gospodarstw domowych nieposiadających przynajmniej jednego samochodu prywatnego z powodów finansowych.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia

NAZWA WSKAŹNIKA	DEFINICJA	ŹRÓDŁO
Wskaźnik zatrudnienia	Procentowy udział osób pracujących (ogółem lub danej grupy) w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).	Badanie aktywności ekonomicznej ludności
Stopa bezrobocia	Procentowy udział osób bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).	Badanie aktywności ekonomicznej ludności
Stopa bezrobocia długotrwałego	Procentowy udział osób bezrobotnych poszukujących pracy przez okres 13 miesięcy i więcej w liczbie ludności aktywnej zawodowo.	Badanie aktywności ekonomicznej ludności
Młodzież niepracująca i nieuczestnicząca w kształceniu	Odsetek osób w wieku 18-24 lata, które nie pracują (czyli są bezrobotne lub bierne zawodowo) oraz nie uczestniczą w dalszym kształceniu i szkoleniu (nie uczestniczyły w żadnej formie edukacji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie). W danych publikowanych przez Eurostat wskaźnik ten określany jest jako NEET (neither in employment nor in education and training).	Badanie aktywności ekonomicznej ludności
Pracujący w wydłużonym czasie pracy	Odsetek osób pracujących zazwyczaj w wydłużonym czasie pracy w ciągu tygodnia (50 godzin i więcej)	Badanie aktywności ekonomicznej ludności
Pracujący na podstawie umowy na czas określony	Odsetek pracowników najemnych pracujących na podstawie umowy na czas określony w stosunku do pracujących ogółem.	Badanie aktywności ekonomicznej ludności
Mediana wynagrodzeń	Jest to wartość, która oznacza, że połowa zatrudnionych zarabia nie więcej niż tę kwotę, a połowa – nie mniej. Podana wartość dotyczy miesięcznych wynagrodzeń ogółem brutto.	Badanie struktury wynagrodzeń
Mediana świadczeń emerytalnych	Jest to wartość, która oznacza, że połowa emerytów otrzymuje świadczenia nie wyższe niż ta kwota, a połowa – nie niższe. Mediana świadczeń emerytalnych dotyczy świadczeń wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.	Zakład Ubezpieczeń Społecznych
Zadowolenie z sytuacji zawodowej	Odsetek osób pracujących w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że są zadowolone lub bardzo zadowolone ze swojej obecnej sytuacji zawodowej (charakteru pracy, czasu pracy, wynagrodzenia).	Europejskie badanie dochodów i warunków życia

NAZWA WSKAŹNIKA	DEFINICJA	ŹRÓDŁO
Osoby o ograniczonej zdolności wykonywania codziennych czynności	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej wskazujących na ograniczoną zdolność wykonywania czynności jakie ludzie zwykle wykonują, trwającą 6 miesięcy lub dłużej.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Wskaźnik dobrej samooceny stanu zdrowia	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej, które oceniły ogólny stan swojego zdrowia jako dobry lub bardzo dobry.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Wskaźnik złej samooceny stanu zdrowia	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej, które oceniły ogólny stan swojego zdrowia jako zły lub bardzo zły.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Osoby w wieku 15 lat i więcej z nadwagą lub otyłością	Odsetek osób z nadwagą i otyłością wśród osób w wieku 15 lat i więcej. Monitoring nadwagi i otyłości w populacji umożliwia specjalny wskaźnik zwany indeksem masy ciała BMI. Otyłość występuje wtedy, gdy BMI przyjmuje wartość co najmniej 30, zaś nadwaga – od 25 do 30.	Europejskie ankietowe badanie zdrowia
Osoby palące tytoń codziennie	Odsetek osób w wieku 15 lat i więcej deklarujących codzienne palenie tytoniu.	Europejskie ankietowe badanie zdrowia
Rezygnacja z wizyty u lekarza specjalisty z powodu listy oczekujących, braku skierowania	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej, które nie skorzystały z konsultacji z lekarzem rodzinnym, pierwszego kontaktu lub specjalistą z powodu listy oczekujących lub braku skierowania wśród osób, które deklarowały potrzebę takiej konsultacji.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Rezygnacja z wizyty u lekarza specjalisty z powodów finansowych	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej, które nie skorzystały z konsultacji z lekarzem rodzinnym, pierwszego kontaktu lub specjalistą z powodów finansowych wśród osób, które deklarowały potrzebę takiej konsultacji.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia

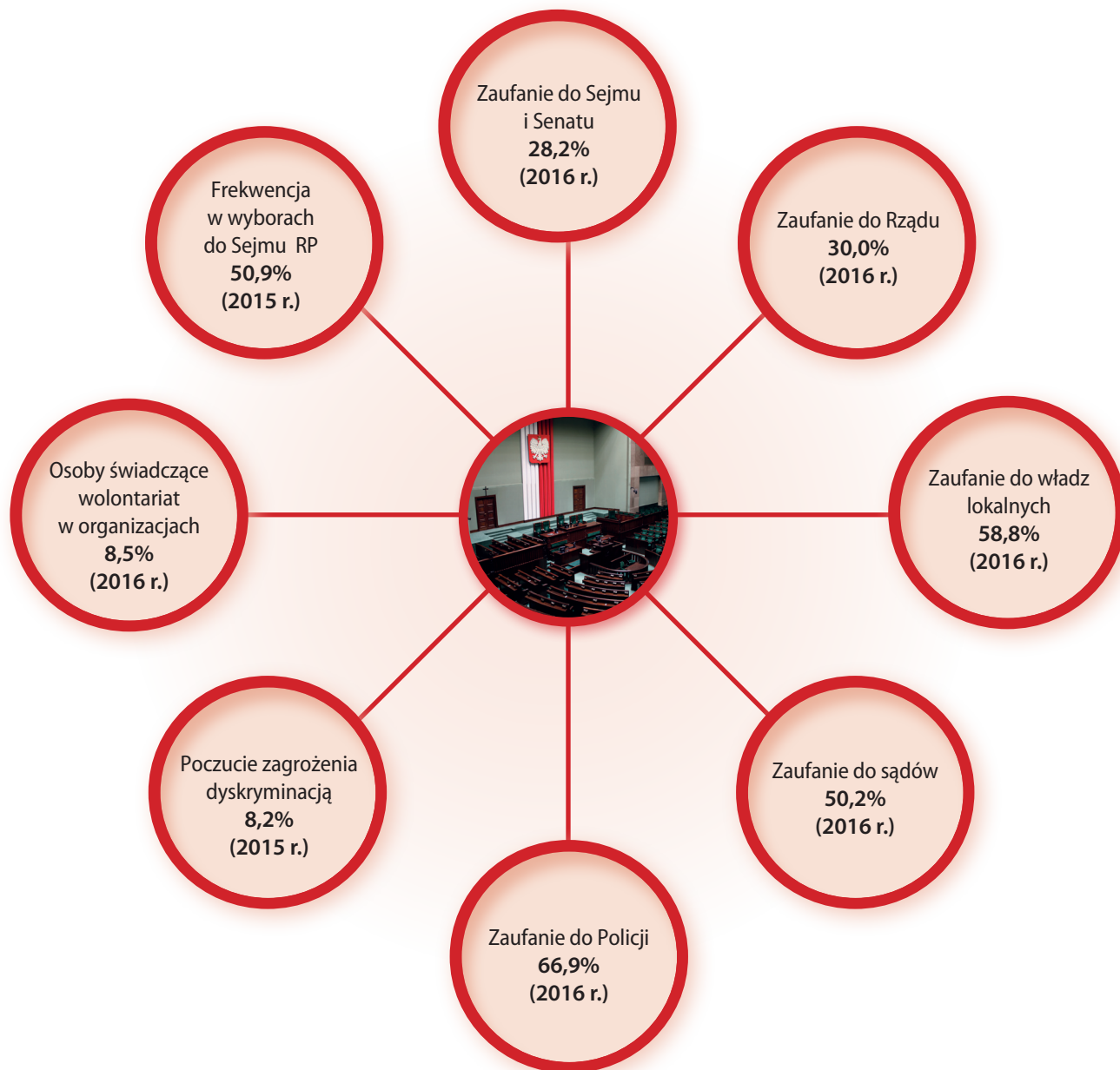
NAZWA WSKAŹNIKA	DEFINICJA	ŹRÓDŁO
Osoby posługujące się językami obcymi	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej, które deklarują posługiwanie się przynajmniej jednym językiem obcym w stopniu co najmniej komunikatywnym (umiejętność posługiwania się podstawowymi wyrażeniami oraz używania języka dla określenia znanych rzeczy i sytuacji).	Badanie spójności społecznej
Osoby w wieku 16-74 lata korzystające regularnie z komputera	Odsetek osób w wieku 16-74 lata korzystających regularnie (tj. co najmniej raz w tygodniu) z komputera w ciągu 3 miesięcy poprzedzających badanie.	Badanie wykorzystywania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych (ICT) w gospodarstwach domowych
Osoby w wieku 16-74 lata korzystające regularnie z Internetu	Odsetek osób w wieku 16-74 lat korzystających regularnie (tj. co najmniej raz w tygodniu) z Internetu w ciągu 3 miesięcy poprzedzających badanie.	Badanie wykorzystywania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych (ICT) w gospodarstwach domowych
Osoby powyżej 25. roku życia z wykształceniem wyższym	Odsetek osób w wieku 25 lat i więcej posiadających wyższe wykształcenie.	Badanie aktywności ekonomicznej ludności
Osoby powyżej 25. roku życia z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym	Odsetek osób w wieku 25 lat i więcej posiadających wykształcenie co najwyżej gimnazjalne.	Badanie aktywności ekonomicznej ludności
Osoby w wieku 15-64 lata uczestniczące w kształceniu lub szkoleniu	Odsetek osób w wieku 15-64 lata uczących się lub doksztalających się wśród ludności w tej samej grupie wiekowej (w okresie czterech tygodni przed badaniem).	Badanie aktywności ekonomicznej ludności
Dzieci w wieku 3-4 lata objęte wychowaniem przedszkolnym	Odsetek dzieci w wieku 3-4 lata w placówkach wychowania przedszkolnego (w stosunku do populacji dzieci w tym samym wieku).	Ministerstwo Edukacji Narodowej

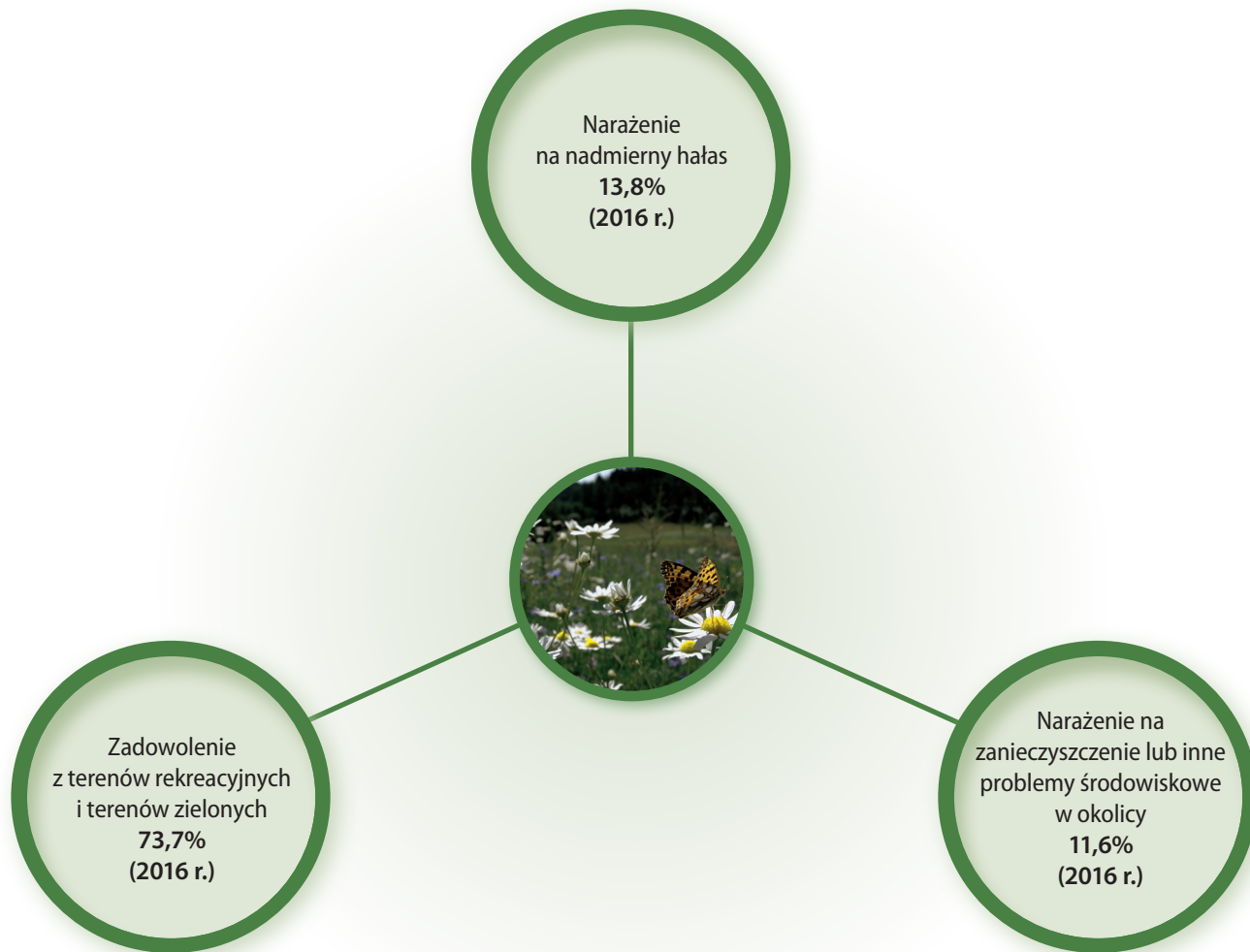
NAZWA WSKAŹNIKA	DEFINICJA	ŹRÓDŁO
Brak czasu wolnego dla siebie	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że w ciągu dnia powszedniego czasu wolnego nie wystarcza im nawet na wykonanie koniecznych zajęć bądź starcza go jedynie na to co muszą zrobić, ale nie mają czasu wolnego dla siebie.	Badanie spójności społecznej
Satysfakcja z ilości czasu wolnego	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że są zadowolone lub bardzo zadowolone z ilości czasu wolnego jakim dysponują.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Satysfakcja ze sposobu spędzania czasu wolnego	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że są zadowolone lub bardzo zadowolone ze sposobu spędzania swojego czasu wolnego.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Wskaźnik izolacji społecznej	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej, u których zaobserwowano niewielką intensywność (lub brak) kontaktów społecznych z osobami spoza gospodarstwa domowego, co potraktowano jako objaw izolacji.	Badanie spójności społecznej
Możliwość uzyskania wsparcia od innych osób	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że mają krewnych, przyjaciół, znajomych lub sąsiadów, których mogą poprosić o pomoc (np. materialną, moralną).	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Zaufanie do innych osób	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że zdecydowanie mają zaufanie lub raczej mają zaufanie do ludzi ogólnie rzecz biorąc.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia

NAZWA WSKAŹNIKA	DEFINICJA	ŹRÓDŁO
Brak możliwości pokrycia nieoczekiwanego wydatku (% gospodarstw domowych)	Odsetek gospodarstw domowych deklarujących brak możliwości pokrycia z własnych środków nieoczekiwanego wydatku w wysokości 1150 zł.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Zaległości w opłatach (% gospodarstw domowych)	Odsetek gospodarstw domowych, które z powodów finansowych, w okresie 12 miesięcy przed badaniem, dwa lub więcej razy nie były w stanie terminowo uiszczać takich opłat jak: rachunki za gaz, elektryczność, wodę, wywóz nieczystości stałych lub płynnych, podatków od nieruchomości i innych stałych opłat związanych z użytkowaniem mieszkania.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Poczucie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że chodząc samotnie po zmroku w okolicy swojego miejsca zamieszkania czują się bardzo bezpiecznie lub raczej bezpiecznie.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia

NAZWA WSKAŹNIKA	DEFINICJA	ŹRÓDŁO
Zaufanie do Sejmu i Senatu	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że zdecydowanie mają zaufanie lub raczej mają zaufanie do Sejmu i Senatu.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Zaufanie do Rządu	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że zdecydowanie mają zaufanie lub raczej mają zaufanie do Rządu.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Zaufanie do władz lokalnych	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że zdecydowanie mają zaufanie lub raczej mają zaufanie do władz lokalnych miasta lub gminy.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Zaufanie do sądów	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że zdecydowanie mają zaufanie lub raczej mają zaufanie do sądów.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Zaufanie do Policji	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że zdecydowanie mają zaufanie lub raczej mają zaufanie do Policji.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Poczucie zagrożenia dyskryminacją	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej uznających się za osoby należące do grupy społecznej, która z jakiegokolwiek powodu jest gorzej traktowana (dyskryminowana) niż inne grupy w Polsce.	Badanie spójności społecznej
Osoby świadczące wolontariat w organizacjach	Odsetek osób w wieku 15 lat i więcej, które w ciągu czterech tygodni przed badaniem dobrowolnie i bezpłatnie świadczyły pracę w ramach różnego typu struktur organizacyjnych, m.in.: stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, kościołów, wspólnot lub organizacji religijnych, związków zawodowych, partii politycznych, organizacji samorządu gospodarczego, zawodowego i pracodawców, instytucji rządowych lub samorządowych i placówek przez nie prowadzonych.	Badanie pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym
Frekwencja w wyborach do Sejmu RP	Stosunek liczby oddanych głosów (ważnych kart do głosowania) do ogólnej liczby osób uprawnionych do głosowania w wyborach do Sejmu RP, wyrażony w procentach.	Państwowa Komisja Wyborcza

NAZWA WSKAŹNIKA	DEFINICJA	ŹRÓDŁO
Narażenie na nadmierny hałas	Odsetek gospodarstw domowych odczuwających nadmierny hałas w mieszkaniu pochodzący od sąsiadów lub z zewnątrz (ruch uliczny, zakłady przemysłowe, działalność gospodarcza).	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Narażenie na zanieczyszczenie lub inne problemy środowiskowe w okolicy	Odsetek gospodarstw domowych odczuwających w swoim miejscu zamieszkania takie problemy jak zanieczyszczenie, brud lub inne problemy środowiskowe w okolicy (pył, dym, nieprzyjemne zapachy, zanieczyszczona woda).	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Zadowolenie z terenów rekreacyjnych i terenów zielonych	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że są zadowolone lub bardzo zadowolone z terenów rekreacyjnych i terenów zielonych w miejscu zamieszkania.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia

NAZWA WSKAŹNIKA	DEFINICJA	ŹRÓDŁO
Zadowolenie z życia ogólnie rzecz biorąc	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej deklarujących, że są zadowolone lub bardzo zadowolone ze swojego życia ogólnie rzecz biorąc.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Złożony wskaźnik dobrego samopoczucia	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej, które w ciągu miesiąca przed badaniem nie doświadczały symptomów złego samopoczucia oraz u których zaobserwowano przynajmniej 5 z 9 symptomów dobrego samopoczucia (tj. przez cały czas lub przez większość dni: czuły się pełne życia; czuły się spokojne i opanowane; czuły, że mają dużo sił i energii do działania; czuły się szczęśliwe oraz nigdy (lub bardzo rzadko): czuły się zdenerwowane; czuły się tak głęboko przygnębione, że nic nie mogło ich podnieść na duchu; czuły się smutne, przybite lub miały chandrę; czuły się wykończone; czuły się zmęczone).	Badanie spójności społecznej
Złożony wskaźnik złego samopoczucia	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej, które w ciągu miesiąca przed badaniem doświadczały przynajmniej 6 z 9 symptomów złego samopoczucia (tj. przez cały czas lub przez większość dni: czuły się bardzo zdenerwowane; czuły się tak głęboko przygnębione, że nic nie mogło ich podnieść na duchu; czuły się smutne, przygnębione lub miały chandrę; czuły się wykończone, wyczerpane; czuły się zmęczone oraz nigdy (lub bardzo rzadko): czuły się pełne życia; czuły się spokojne i opanowane; czuły, że mają dużo sił i energii do działania; czuły się szczęśliwe).	Badanie spójności społecznej
Poczucie sensu w życiu	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej, deklarujących, że zgadzają się lub zdecydowanie zgadzają się ze stwierdzeniem: „przeważnie myślę, że to czym się zajmuję w życiu ma sens”.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia
Poczucie optymizmu	Odsetek osób w wieku 16 lat i więcej, deklarujących, że zgadzają się lub zdecydowanie zgadzają się ze stwierdzeniem: „optymistycznie patrzę w przyszłość”.	Europejskie badanie dochodów i warunków życia

Wielowymiarowy pomiar jakości życia wymaga łączenia informacji pochodzących z wielu źródeł. Poniżej zamieszczona została krótka charakterystyka badań prowadzonych przez GUS, które stanowiły podstawę przy obliczaniu wskaźników jakości życia prezentowanych w niniejszym opracowaniu.

BADANIE SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ (BSS)

Przeprowadzone przez GUS po raz pierwszy w 2011 r., reprezentacyjne badanie gospodarstw domowych. Druga edycja badania została zrealizowana w 2016 r. Planowane jest powtarzanie BSS w cyklu czteroletnim.

Celem Badania spójności społecznej jest zebranie informacji pozwalających na dokonanie wszechstronnych ocen jakości życia (z uwzględnieniem aspektów ekonomicznych i społecznych), ocenianej przez pryzmat zarówno wskaźników obiektywnych, jak i subiektywnych.

Dzięki integracji danych indywidualnych możliwe jest m.in. określenie, w jakich grupach społeczeństwa występuje kumulacja korzystnych bądź niekorzystnych aspektów jakości życia, jakie czynniki warunkują te sytuacje, a także jakie relacje zachodzą pomiędzy poszczególnymi wymiarami jakości życia. Szeroki zakres zbieranych informacji pozwala m.in. na kompleksową ocenę zróżnicowania poziomu i stylu życia oraz wielowymiarową analizę ubóstwa, wykluczenia społecznego, kapitału społecznego oraz subiektywnego dobrobytu.

EUROPEJSKIE BADANIE DOCHODÓW I WARUNKÓW ŻYCIA (EU-SILC)

Realizowane przez GUS od 2005 r. coroczne, reprezentacyjne badanie gospodarstw domowych. Głównym celem EU-SILC jest dostarczanie porównywalnych dla krajów Unii Europejskiej danych dotyczących szeroko rozumianych warunków życia ludności. W oparciu o jego wyniki obliczane są m.in. wskaźniki w zakresie dochodów, ubóstwa, deprivacji materialnej oraz wybranych aspektów wykluczenia społecznego. EU-SILC zakłada również prowadzenie badań modułowych, których tematyka odpowiada na aktualne zapotrzebowanie organów Unii Europejskiej.

BADANIE BUDŻETÓW GOSPODARSTW DOMOWYCH

Prowadzone przez GUS od 1957 r. coroczne, reprezentacyjne badanie gospodarstw domowych. Przedmiotem badania jest przede wszystkim budżet gospodarstwa domowego, tzn. wielkość przychodów i rozchodów (pieniężnych i niepieniężnych) wszystkich członków badanego gospodarstwa domowego oraz ilościowe spożycie wybranych artykułów i usług.

Badanie umożliwia prowadzenie analiz materialnych aspektów warunków życia ludności, a także ocenę wpływu różnych czynników na kształtowanie poziomu i zróżnicowania sytuacji bytowej podstawowych grup gospodarstw domowych.

BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI (BAEL)

Badanie realizowane przez GUS począwszy od 1992 r. i doskonalone zgodnie z zaleceniami Eurostatu. Prowadzone jest metodą reprezentacyjną. Objęte są nim wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach. Obserwacja populacji objętej badaniem dokonywana jest poprzez gospodarstwa domowe.

Celem badania jest ocena sytuacji w zakresie aktywności ekonomicznej ludności. Podstawowym kryterium podziału ludności na pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo jest praca, czyli wykonywanie, posiadanie, bądź poszukiwanie pracy. Przyjęta kolejność wyodrębniania poszczególnych kategorii ludności gwarantuje zaklasyfikowanie każdej osoby tylko do jednej kategorii.

EUROPEJSKIE ANKIETOWE BADANIE ZDROWIA (EHIS)

Przeprowadzone przez GUS po raz pierwszy w 2009 r. reprezentacyjne badanie, mające na celu ocenę kondycji zdrowotnej ludności Polski, z uwzględnieniem subiektywnej ogólnej oceny stanu zdrowia, zarówno fizycznego jak i psychicznego.

Obejmuje ono m.in. takie zagadnienia jak: częstość występowania najpoważniejszych, długotrwałych problemów zdrowotnych (np. chorób przewlekłych), poziom sprawności oraz ograniczenia w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych, a także samopoczucie emocjonalne. Badanie umożliwia również monitorowanie wybranych aspektów zachowań anty- i pro-zdrowotnych.

Druga edycja badania została zrealizowana przez GUS w 2014 r. Planowane jest powtarzanie badania w cyklu pięcioletnim.

BADANIE WYKORZYSTANIA TECHNOLOGII INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNYCH (ICT) W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

Prowadzone w Polsce od 2004 r. reprezentacyjne badanie wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych (ICT) w gospodarstwach domowych i przez użytkowników indywidualnych realizowane jest według metodologii zharmonizowanej z wytycznymi Unii Europejskiej. Prowadzone jest corocznie, metodą wywiadu bezpośredniego. Wywiad dotyczący wykorzystania ICT jest prowadzony w gospodarstwach domowych, w skład których wchodzi osoby w wieku 16-74 lata.

Badanie ICT ma na celu monitorowanie korzystania z technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, poprzez naprzemienne uwzględnianie w badaniach modułów dedykowanych wybranym tematom badawczym, takim jak: kompetencje informatyczne, korzystanie z zaawansowanych usług internetowych, mobilny dostęp do Internetu oraz korzystanie z mediów społecznościowych.

PRACA NIEZAROBKOWA POZA GOSPODARSTWEM DOMOWYM (PNZ)

Badanie zostało zrealizowane po raz pierwszy w 2011 r. jako moduł Badania aktywności ekonomicznej ludności. Druga edycja miała miejsce w 2016 r. Celem badania jest pomiar ekonomicznego i społecznego wymiaru pracy świadczonej dobrowolnie i bezpłatnie przez mieszkańców Polski, którzy ukończyli 15 rok życia.

Oprócz pracy społecznej mającej miejsce w różnego typu jednostkach organizacyjnych (stowarzyszeniach, fundacjach, kościołach, związkach zawodowych, itp.), badanie obejmuje także prace wykonywane bezpłatnie poza jakimikolwiek strukturami organizacyjnymi, np. na rzecz krewnych i znajomych spoza własnego gospodarstwa domowego, na rzecz nieznajomych, a także środowiska, miejscowości oraz społeczeństwa.

BADANIE STRUKTURY WYNAGRODZEŃ

Badanie realizowane jest od 1999 r. (od 2002 r. z częstotliwością dwuletnią). Ma ono charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Wyniki badania pozwalają na analizę zróżnicowania poziomu wynagrodzeń (przeciętnych miesięcznych i godzinowych) oraz ich struktury według takich cech jak: płeć, wiek, poziom wykształcenia, staż pracy, wykonywany zawód oraz cech charakteryzujących zakłady pracy tych osób, a więc rodzaj działalności, sektor własności, wielkość zakładu i położenie geograficzne. Badanie umożliwia również charakterystykę struktury zatrudnienia z uwzględnieniem wyżej wymienionych cech. W oparciu o jego wyniki opracowywane są także rozkłady zatrudnionych według wysokości wynagrodzenia oraz podstawowe mierniki zróżnicowania płac.